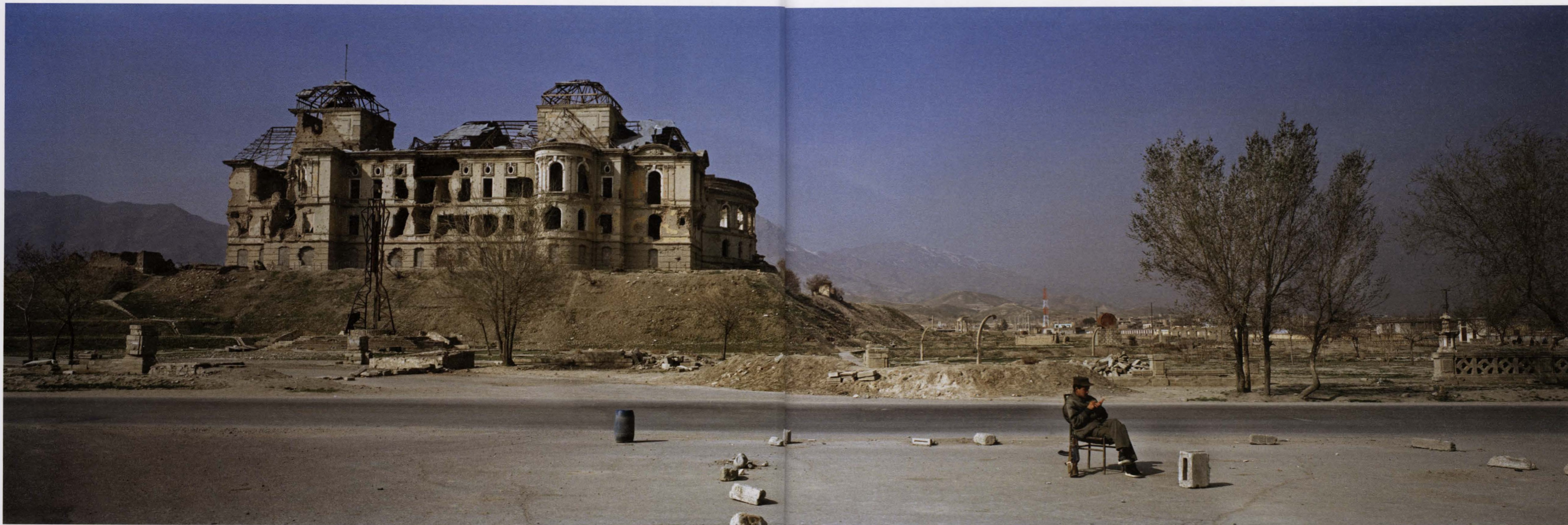

De wereld volgens Carl De Keyzer

Tableaux de Guerre
Afghanistan, Kabul, 2004,
voormalig paleis van de koning van Afghanistan
CARL DE KEYZER - MAGNUM

Trinity in het SMAK

Vorig jaar werd het foto-epos Trinity van Carl De Keyzer plechtig voorgesteld in de Salle d'Honneur van de Bibliothèque National in Parijs. Nu loopt de tentoonstelling in het SMAK.

De wereld volgens Carl De Keyzer

Tableaux de Guerre
Oeganda, Orom-vluchtelingenkamp, 2005
CARL DE KEYZER - MAGNUM

De wereld volgens Carl De Keyzer

VOOR MENSEN DIE LANGER WILLEN KIJKEN

De Salle d'Honneur van de Bibliothèque National in Parijs wordt voornamelijk gebruikt om werk te laten zien van vermaarde fotografen en kunstenaars die allang overleden zijn. De bibliotheek met zeldzame boeken en gravures bevindt zich in het oude stadsgedeelte midden gebouwen en steegjes die sinds eeuwen het decor zijn voor feestelijkheden, schermutselingen en wreedheden. In deze context kreeg het werk van Carl De Keyzer een historisch aanschijn.

Nu loopt de tentoonstelling in het SMAK, het vermaarde broeinstein van actuele kunst in Gent. Op die plek verwachten de kijkers uitdagend en vernieuwend werk. Gent is niet alleen de woonplaats van Carl De Keyzer maar ook een bruisende universiteitsstad en het park naast het museum kreeg een reputatie door de zogenaamde 'vuile manieren' die er 's nacht plaats-vinden. En ja, ook hier lijkt de fotoreeks van Carl De Keyzer op haar plaats. Het is alsof ze gemaakt werd voor deze ruimte en deze stad.

De titel *Trinity* heeft vele betekenissen. Hij verwijst naar het traditionele beeld van de opperste macht in de schilderkunst maar ook naar de codenaam die Oppenheimer gebruikte bij de productie van de eerste atoombom. Tegelijk herkennen we er het getal 'drie' in. Inderdaad, de tentoonstelling en het gelijknamige boek bestaan uit drie delen. Samen geven ze een beeld van de macht en onmacht in deze wereld. De delen kregen Franse titels: *Tableaux d'Histoire*, *Tableaux de Guerre* en *Tableaux Politiques*. Het is een fotoreeks met allure. Ze is de neerslag van lange en verre reizen, een scherpte blik, uiterste vakkennis en uithoudingsvermogen. De fotoreeksen van Carl De Keyzer worden steeds grootser. Ze graven dieper. Het werk wordt complexer. Het is fotografie voor gevorderden, of tenminste voor mensen die langer willen kijken. Elke foto bevat tegengestelde elementen. Niets is eenduidig. Carl De Keyzer doet geen moeite om de wereld simpel voor te stellen, of esthetiserend of zonder gevaren. Zo komt het dat het boek met dit werk geen bestseller wordt. Het is werk met weerhaakjes, veel kijkers lijken bang zich te kwetsen.

DE BLAUWE LUCHT

De foto's voor de reeks *Tableaux d'Histoire* maakte Carl De Keyzer meestal in de jaren negentig. Het zijn grote foto's met veel kleuren en scherpte. Het is bijvoorbeeld een tafereel waarbij een man zich optrekt aan een horizontale staaf, een sportieve uiting van kracht. De man draagt een ordinaire jeansbroek en een grijs T-shirt, de

lachende soldaat naast hem is schitterend uitgedost. Hij draagt een donkerblauw uniform met medailles, glimmende knoppen en strepen, witte handschoenen. In de verre achtergrond zijn er bergen en een oorlogsschip, dichterbij is er de metershoge opblaaspomp die een breedgeschouderde marinier voorstelt. De foto werd genomen tijdens een recruiteringsdag van het Amerikaanse leger in San Francisco.

Het blauw is kitscherig en het directe zonlicht maakt de kleuren fel. De foto bevat eindeloos veel elementen. Hij zou geschikt zijn voor een geraffineerde puzzel met tweeduizend stukjes. Het is een historisch tafereel à la Carl De Keyzer. Met deze titel betreedt hij het domein van vermaarde kunstschilders uit de geschiedenis. De foto toont complexiteit. Er is niet alleen wat we zien, maar tegelijk ook hetgeen we aanvoelen en weten bij dit tafereel. Het blauw van de lucht verraadt een zomerse dag en onbezorgdheid, de vlaggetjes op het oorlogsschip lijken de aankondiging van een feest. Niets is wat het lijkt.

Zowat alle foto's van deze reeks hebben een blauwe lucht of felle kleuren. Ze tonen genadeloos bizarre, haast intieme tafereelen die drama's verbergen. Het zijn kleine, haast onnozele drama's. Zoals bij de foto van de namaaklakeien, die in een kasteel van Disneyworld tevergeefs wachten op een echte Europese prinses. Een slapend kind tijdens de inauguratieplechtigheden van de nieuwgekozen president Bill Clinton, twee nonnen in het koninklijk paleis bij de begrafenis van Koning Boudewijn. De historische tafereelen zijn scherp en kleurig en combineren menselijkheden.

EEN WANDELING LANGS DE OORLOG

De meest spannende reeks is die met de *Tableaux de Guerre*. Veel mensen kennen deze foto's want ze worden – vliegensvlug – gebruikt bij de generiek van het programma Panorama op Canvas. De foto's tonen geen vuurgevechten noch lijken maar de architectuur van de verwoestingen. De opnamen werden gemaakt tijdens de jaren 2004 – 2006 in oorlogsgebieden: Angola, Ambon, Liberia, Afghanistan, Oeganda en Burundi, Kongo, Kasjmir en Ivoorkust.

Een soldaat houdt vanuit zijn versleten stoel de wacht bij het paleis van de koning in Kabul. Een paleis dat nog slechts een ruïne is. In Angola zien we hoe kinderlijkjes worden opgegraven. In Oeganda spelen jonge soldaten met hun kalasjnikov. Aan de rand van de weg leest een regeringssoldaat voor uit de bijbel. Het gebeurt bij het graf van gesneuvelde soldaten in Bujumbura.

Tableaux d'Histoire
Verenigde Staten,
San Fransico, Fleet Week,
recruitering voor de marine,
2000
CARL DE KEYZER - MAGNUM

Tableaux d'Histoire
Thailand, Bangkok, 1996,
50ste verjaardag
koningsschap koning Bhumibol
CARL DE KEYZER - MAGNUM

De wereld volgens Carl De Keyzer

Tableaux Politiques
China, de grote Hall in Peking
CARL DE KEYZER - MAGNUM

Deze taferelen werden gemaakt met panoramische camera. Een horizontale panoramische foto is minder geschikt om één pointe te laten zien. De foto provoceert een wandeling met de ogen, een promenade in vele richtingen. Dat is typisch voor het werk van Carl De Keyzer, hij toont veel tegelijk. En zorgt ervoor dat de kijker niet meteen bevredigd wordt, de foto verraadt pas geleidelijk zijn geheimen.

COLLECTIEVE ONMACHT

De laatste en meest recente reeks, *Tableaux Politiques* werd op haar beurt onderverdeeld in drie delen: Capiton Hill in Washington, Europees Parlement in Straatsburg en Brussel, De grote Hall in Peking. Met alweer haarscherpe beelden toont Carl De Keyzer hier drie wereldcentra van de macht. Het is een reeks vol insinuaties. Macht is onzichtbaar. Ze is niet aan één plaats gebonden. Ze broedt alom. Het tafereel waarbij we honderden uniforme Chinese volksvertegenwoordigers zien zitten in de immense hall lijkt eerder een tafereel van collectieve onmacht. De scène waarbij een kortgerokte Senator voor een rechter verschijnt lijkt wel koddig en zeker ontluisterend.

Alweer is er de complexiteit. Carl De Keyzer moraliseert niet, zijn werk is geen aanklacht, geen verheerlijking, hij maakt de taferelen niet mooi of lelijk. Het oeuvre is een geraffineerde keuze van beelden die de verstandige kijker prikkelt en aanzet tot nadenken en navoelen.

Carl De Keyzer (Kortrijk 1958) is lid van het vermaarde en legendarische fotocollectief Magnum. Zijn foto's verschijnen in vele vormen, hij maakt ook publiciteitsfoto's (bijvoorbeeld voor Diesel) of kleine projecten bijvoorbeeld rond 'water'. Toch is hij het meest bekend van de fotoreeksen die tegelijk een tentoonstelling en een boek vormen. Ze verschijnen op onregelmatige tijdstippen. Oogspanning (gedrukt in eigen beheer) is ondertussen een collectors item en toont losse foto's gesprekkeld zijn omgeving. Daarna kwamen de reeksen die vaak met één land te maken hebben: India in 1987, Homo Sovieticus in 1989 (voor de val van de Muur), God Inc. In 1992 over de godsdienstbeleving in de Verenigde Staten, East of Eden in 1996 (Rusland na de val van de Muur). Het project Evropa in 2001 was een hommage aan zijn – bijna - naamgenoot Keizer Karel, en tegelijk een onderzoek naar de mythes. Daarna reisde hij terug naar Rusland om er in de gevangenenkampen van Siberië zijn eerste reeks in kleur te maken. Het boek verscheen in 2003 en heette Zona. Het is niet toevallig dat hij ondertussen werkt hij aan een geweldig project in Kongo. Het land waarmee we een complexe relatie hebben.

Johan de Vos

info

Tentoonstelling
Carl De Keyzer. Trinity

Van 13 juni t.e.m. 30
augustus 2009
Open: van dinsdag t.e.m.
zondag van 10 tot 18 uur
Gesloten: maandag

{ SMAK, Citadelpark
9000 Gent
Tel. 09 240 76 01

www.smak.be
www.carldekeyzer.com

© Chris Burden, Art Park Lewiston New York, August 2, 1984 - film - Michael Rüdnick

CHRIS BURDEN

30/05 - 27/09/09

Installatie 'Beam Drop Antwerp'
Sculpturen
Video's

[MIDDELHEIMMUSEUM]
Middelheimlaan 61 | 2020 Antwerpen
www.middelheimmuseum.be

[MIDDELHEIMMUSEUM GENIET DE STEUN VAN]

vzw Middelheim Promotors en Ackermans & van Haaren, Agfa Gevaert, Alcopa, Allia, Axa, Bank Delen, BASF, CMB, Deloitte, Deme, Ernst & Young, Gimv, ING, Inno.com, Leasinvest Real Estate, Quick, Reynaers, Truvo, Umicore, Van Breda

STAD ANTWERPEN
Cultuur, sport & jeugd

Met steun van de
Vlaamse overheid

www.middelheimmuseum.be
03 828 13 50